

Biyotop ağaçları – biyoçeşitlilik için önemli

Автор(и): Растителна защита
Дата: 15.04.2021 Брой: 4/2021

85 yıldır, Nisan ayının başında, yeşil zenginliğin önemini ve ağaç türleri ile biyolojik çeşitliliğin korunması ve muhafazası için iyi uygulamaları vurgulayan Orman Haftası gözlemlenmektedir. Silvikültürel uygulamaların önemli bir parçası, diğer canlı organizmalara habitat sağlayan özel özelliklere sahip biyotop ağaçları olan ayakta canlı ve ölü ağaçlardır.

Orman Haftası, ülkemizde 1925'ten beri, Bulgaristan için sekizinci Orman Kanunu'nun tanıtıldığı tarihten itibaren her Nisan ayının ilk tam haftasında kutlanmaktadır. Kurtuluş'tan sonraki İlk Ağaçlandırma Günü'nün kurulmasını da bu Kanun'a borçluyuz; o zamanlar ülkemiz sel, erozyon ve kuraklıktan muzdaripti. Ağaçlandırma Günü'nün ilk yılında (12 Nisan 1925), 420.000 orman fidanı dikildi ve 20 kg orman tohumu ekildi; ertesi yıl bu rakamlar sırasıyla 3.120.000 fidan ve 208 kg tohumdu. Kutlama, 1934'te Orman Haftası'na dönüştürüldü ve o zamandan beri ağaçlandırma faaliyetlerinden derslere kadar çeşitli etkinlikleri içermektedir.

Bu yıl Orman Haftası'nın (7–11 Nisan 2021) sloganının "Orman Sağlıktır!" olması tesadüf değildir. Çünkü ormanlar sadece orman, hayvan ve insan sağlığının kaynağı değil, aynı zamanda iklim değişikliği ve tüm doğal süreçlerin dengeli seyri için gerekli olan giderek azalan biyolojik çeşitlilikle mücadelede de kilit araçtır. Ormanlar toplumumuzun hayati gücüdür, çünkü Bulgaristan Kuşları Koruma Derneği'nin verilerine göre, her yıl yaklaşık 2 milyar ton karbondioksiti emmeyi başarıyorlar, rekreasyon ve turizm için bir yer sağlıyorlar ve ayrıca içme suyunun büyük bir kısmını temin ediyor ve nüfusun büyük bir kısmına gıda tedarik ediyorlar.

Biyotop ağaçları – biyolojik çeşitlilik için önemli

Gelişim ve varlıklarının çeşitli aşamalarında, ağaçlar doğal orman ekosistemlerinin düzgün işleyişi için ana bileşen olmaya devam etmektedir. Silvikültürel uygulamaların önemli bir parçası, diğer canlı organizmalara habitat sağlayan özel özelliklere sahip ayakta canlı ve ölü ağaçlardır. Bunlar, bireysel türlerin ve farklı organizmaların ihtiyaçları açısından eşit değere sahip olmadıklarını bilmenin önemli olduğu biyotop ağaçlarıdır.

Biyotop ağaçlarının ana türleri nelerdir?

Veteran ağaçlar – ilgili ağaç türü için maksimuma yakın boyutlara sahip yaşlı ağaçlar. Genetik ve tür çeşitliliğini korumadaki önemleri olağanüstü öneme sahiptir.

Boşluklu ağaçlar – orman sakinlerinin büyük bir grubu için barınak ve beslenme tabanı sağlarlar. Ağaçkakanlar, ikincil kullanıcı türler için habitat görevi gören boşluklar yaratarak son derece önemli bir rol oynar. Boşlukların bazılarında, belirli böceklerin gelişimi için uygun spesifik mikroklimatik koşullar oluşur.

Önemli ölçüde yosun, liken ve mantar örtüsüne sahip ağaçlar – bunlar, üzerlerinde yukarıda bahsedilen bitki türlerinin gelişimi için uygun koşullar yaratan spesifik konum ve yaşa sahip yaşlı ağaçlardır.

Taç kısımlarının gövdeden ayrıldığı ağaçlar – genellikle beslenme ve yuvalama için kullanılan çatlaklar, yarıklar ve kabuğun arkasındaki boşluklar sağlarlar. Böylece, ayrılmış kabuğun altındaki serbest alanda, Avrasya ağaç tırmaşığı (*Certhia familiaris*) ve Avrasya sıvacı kuşu (*Sitta europaea*) gibi yuvalarını orada kuran çeşitli hayvan türleri barınabilir.

Kırık veya çatallı tepeye, şemsiye şeklinde taca veya büyük dallara sahip ağaçlar – kartallar, şahinler, balıkçılar, leylekler ve diğerleri gibi bazı büyük kuş türlerinin taçlarında yuva yapmaları için fırsatlar sunarlar.

Yüksek çıkıntılı (yalnız) ağaçlar – iyi görüş sağlarlar ve genellikle yırtıcı kuşlar tarafından av ararken kullanılırlar. Orman kenarında ve açık alanlara veya su kütlelerine sınır olarak konumlandıklarında özellikle değerlidirler.

Hayvansal organizmalar tarafından kullanıldığına dair işaretler taşıyan ağaçlar – boşluklar, delikler, yuvalar, yiyecek kalıntıları ve diğerlerinin varlığı, ağaçların farklı türler tarafından kullanıldığının göstergeleridir.

Beslenme tabanı sağlayan ağaçlar – tohumları ve meyveleri yaban hayatı için yiyecek görevi görür.

Meşcere kompozisyonunda tek katılıma sahip ağaç türleri – tür çeşitliliğinin artmasına yardımcı olurlar.

Ormandaki ıslak alanlar veya kaynaklar etrafındaki ağaç grupları – ormandaki bu tür alanlar, bir dizi mezofitik türün varlığı için önemli olan benzersiz ve genellikle izole biyofiziksel koşullar yaratır.

Nadir bitki türlerinin bulunduğu yerler etrafındaki ağaç grupları – spesifik ekolojik gereksinimlere sahip bazı nadir bitki türleri, ağaçların ve bir orman ortamının sürekli varlığına ihtiyaç duyar.

Ayakta ölü ağaçlar – orman ekosistemlerinin işleyişi ve verimliliğinde önemli bir rol oynarlar. Ölü odun, çeşitli liken, yosun, mantar türleri ile çok sayıda omurgasız ve omurgalı hayvanın gelişimi için bir ön koşuldur. Sürdürülebilir modern ormancılık amaçları için, "biyoçeşitlilik adaları" oluşturan biyotop ağaç gruplarının korunması tavsiye edilir.

Biyotop ağaçlarının veya henüz tam özellik setine sahip olmayan ancak potansiyel olarak bu hale gelebilecek ağaçların işaretlenmesi tavsiye edilir. Örneğin, Green Balkans Federasyonu tarafından yürütülen "Smolyan Bölgesi'ndeki Natura 2000 Alanlarında Sürdürülebilir Orman Yönetimi" projesi kapsamında, ormancıların biyotop ağaçlarını işaretlemek için kullandığı stilize bir ağaçkakan silüetine sahip şablonlar geliştirilmiştir.

